

К.е.н. Розкошна О.А.

ДВНЗ „Українська академія банківської справи НБУ”, м. Суми

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ „МЕНЕДЖМЕНТ”

Все більш широкого використання у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів набули інтерактивні методи викладання дисциплін, які передбачають проведення такого виду навчальних занять як ділові ігри. Останні являють собою моделювання реальної діяльності у спеціально створеній викладачем проблемній ситуації і, які передбачають максимальне наближення навчального процесу до практичної діяльності, врахування змін у зовнішньому бізнес-середовищі, прийняття рішень в умовах невизначеності, розвиток в учасників гри колективізму та відчуття причетності до своєї команди. За спеціально визначеними правилами гри студенти разом з викладачем відпрацьовують найрізноманітніші управлінські ситуації, що надає їм змогу сформуванню інтуїцію, досвід, практичні навички, навчитися відстоювати власну позицію і т.ін. Саме ділова гра, активізує розумову діяльність і розвиває творчі здібності майбутніх фахівців. Активні методи навчання допомагають студентам розвивати такі якості, як: відкритість до праці у колективі; здатність брати на себе відповідальність при вирішенні різних питань; ініціативність; вміння аналізувати непередбачувані ситуації і застосовувати для їх аналізу набуті знання та забезпечувати взаєморозуміння між учасниками гри.

Дисципліна «Менеджмент» входить до нормативних дисциплін циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки й викладається на третьому курсі бакалаврату економічних напрямів підготовки протягом одного семестру. Метою дисципліни є формування у майбутніх менеджерів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього

середовища, прийняття адекватних управлінських рішень. Яскравим прикладом щодо використання активних методів навчання є розроблена та апробована на кафедрі менеджменту академії ефективна сучасна методика проведення ділової гри з елементами тренінгу з дисципліни „Менеджмент” щодо забезпечення можливостей використання студентами в майбутній практичній діяльності експертних методів прийняття управлінських рішень. Дана методика базується на оцінці експертами індивідуальних характеристик майбутніх менеджерів шляхом проведення аналізу їх якостей із використанням моделі бального методу оцінки та розрахунку коефіцієнта менеджера. Набуття студентами вищої освіти за різними науковими напрямками чи спеціальностями забезпечує у майбутньому формування їх кар'єри, що передбачає отримання керівних посад. Розроблена методика проведення ділової гри передбачає оцінку індивідуальних якостей майбутніх менеджерів, які в значній мірі сприятимуть ефективній роботі: комунікабельність; вміння слухати; спостережливість; несхильність до агресивності; мотивація до успіху; сила характеру. Після проведення студентами самооцінки стосовно стану розвитку перелічених вище якостей, кожного студента (що перебуває в ролі претендента на керівну посаду) повинна оцінити ще й експертна група (за тими ж позиціям).

Складові елементи ділової гри:

1. Поділ академічної групи студентів на підгрупи в залежності від чисельності, але не менше 6-7 чоловік у підгрупі (студенти у підгрупі виступатимуть у ролі експертів).
2. Призначення на колегіальній основі капітанів команд-менеджерів підгруп з визначенням їх повноважень.
3. Ранжування за бальною системою та колективне обговорення представлених умовних якостей сучасних менеджерів з урахуванням значущості якостей у процесі прийняття ефективних управлінських рішень

(рекомендується розрахувати середньозважене значення в розрізі кожної з якостей для узагальнення результату для певної експертної групи).

4. Проведення самооцінки індивідуальних якостей студентів – експертів, студентів-менеджерів за тестами.

5. Оцінка індивідуальних якостей студентами-експертами за 4-ри бальною системою своїх колег – експертів, капітанів команд-менеджерів.

6. Обробка інформації студентами, які виконують ролі менеджерів стосовно оцінки індивідуальних якостей всіх членів команд із занесенням результатів в оціночну таблицю по кожному студенту також за 4-ри бальною системою.

7. Здійснення математичних розрахунків за формулою для визначення коефіцієнту менеджера (найвищий за значенням коефіцієнт і визначить переможця).

8. Студенти-менеджери кожної підгрупи повинні підвести підсумки проведеного обстеження і обговорити їх з усіма членами команди. Мають бути визначені: переможці та аутсайдери, найбільш розвинені риси та менш розвинені по кожному студенту, що заважають відбутися певній особі в якості ефективного керівника; представлені пропозиції щодо виховання менш розвинених рис та закріплення і подальший розвиток більш розвинених.

9. Менеджер, команда, якого першою завершила роботу – обстеження вважається найкращим організатором, лідером, переможцем, але за умови, якщо і коефіцієнт менеджера даної особи буде достатньо високим;

10. З'ясовується ситуація і відносно членів команд, серед яких виокремлюються ті, що отримали також високі коефіцієнти менеджера, тобто їх також можна вважати потенційними керівниками-лідерами, здатними в подальшому приймати ефективні управлінські рішення.

Результати проведення ділової гри мають бути оформлені у вигляді таблиці, де за найвищими коефіцієнтами умовних менеджерів можна з'ясувати потенційні можливості студентів щодо посідання ними у

майбутньому керівних посад та спроможності приймати конструктивні управлінські рішення.